 Szpital Powiatu Bytowskiego Sp. z o.o.	PROCEDURA	Nr PM/01/2013	
	POSTĘPOWANIA W RAZIE ŚMIERCI PACJENTA W SZPITALU POWIATU BYTOWSKIEGO Sp. z o.o	Stron:	5
		Strona:	1
WYDANIE: 4	DATA: Luty 2023		

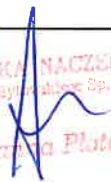

SZPITAL POWIATU BYTOWSKIEGO Sp. z o.o

PROCEDURA

WYŁĄCZNIE DO UŻYTKU WEWNĘTRZNEGO

EGZEMPLARZ NADZOROWANY Nr

Egzemplarz wydano.....
Nazwa komórki

Opracował :	Sprawdził:	Zatwierdził:
Pielęgniarka Naczelna Mgr Lilianna Płotek	Naczelny Lekarz Szpitala Lek. Med. Aldona Kwaśkiewicz	Prezes Zarządu Beata Hinc
Podpis: <small>PIELĘGNIARKA NACZELNA Szpitala Powiatu Bytowskiego Sp. z o.o. mgr Lilianna Płotek</small>	Podpiszelnny Lekarz Szpitala <small>Lek. Med. Aldona Kwaśkiewicz</small>	Podpis: <small>PREZES ZARZĄDU Beata Hinc</small>
Data: 31.01.2023	Data: 31.01.2023	Data: 31.01.2023

 Szpital Powiatu Bytowskiego Sp. z o.o.	PROCEDURA		Nr PM/01/2013	
	POSTĘPOWANIA W RAZIE ŚMIERCI PACJENTA W SZPITALU POWIATU BYTOWSKIEGO Sp. z o.o		Stron:	5
			Strona:	2
WYDANIE: 4		DATA: Luty 2023		

I. CEL PROCEDURY

Celem procedury jest ujednoczenie sposobu postępowania personelu szpitala w razie śmierci pacjenta, oraz zakres czynności należących do obowiązków szpitala związanych z przygotowaniem zwłok osoby zmarłej do wydania osobom uprawnionym do ich pochowania.

II. MIEJSCE STOSOWANIA

Procedura jest stosowana w Izbie Przyjęć wszystkich oddziałach Szpitala Powiatu Bytowskiego Sp. Z o.o. oraz w Prosektorium.

III. DOKUMENTY ZWIĄZANE

- Ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (tj. Dz.U. z 2021 r., poz. 711 ze zm.)
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 10 kwietnia 2012 r. w sprawie sposobu postępowania podmiotu leczniczego wykonującego działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne ze zwłokami pacjenta w przypadku śmierci pacjenta (Dz.U.z 2012., poz 420)
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia dnia 11 lutego 2015 r. w sprawie wzoru karty zgonu
- Ustawa z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych ([Dz. U. 2000 r., Nr 23, poz. 295](#), ze zm.)

IV. ODPOWIEDZIALNOŚĆ

- dyrektor ds. medycznych lub wyznaczona przez niego osoba za potwierdzenie na wniosku decyzji o odstąpieniu od sekcji
- koordynator oddziału – przekazanie na wniosku informacji dotyczących potwierdzenia lub zaniechania odstąpienia od sekcji
- lekarz leczący/dyżurny - za stwierdzenie zgonu
- pielęgniarka - za zgłoszenie zgonu , przygotowanie i oznaczenie zwłok oraz organizację transportu do wyznaczonego pomieszczenia w szpitalu.
- pracownik Prosektorium :
 - za transport zwłok z pomieszczenia w szpitalu do Prosektorium
 - za przygotowanie do sekcji jeżeli decyzją lekarza zwłoki osoby zmarłej zostały do sekcji skierowane
 - za przygotowanie zwłok osoby zmarłej do wydania osobom uprawnionym do ich pochowania
 - za utrzymanie właściwego stanu sanitarno – higienicznego w prosektorium i pomieszczenia post-mortem w szpitalu.

V. OPIS POSTĘPOWANIA :

Postępowanie personelu po stwierdzeniu zgonu :

- W razie śmierci pacjenta w oddziale szpitalnym lub izbie przyjęć, pielęgniarka odcinkowa bezzwłocznie powiadamia o tym lekarza leczącego lub lekarza dyżurnego.
- Lekarz któremu został zgłoszony zgon, dokonuje natychmiast :
 1. oględzin zmarłego
 2. stwierdza zgon i jego przyczynę
 3. odnotowuje w historii choroby dzień i godzinę zgonu
 4. wystawia kartę zgonu / w przypadkach o których mowa w art. 31 pkt 1 i 3 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej, stwierdzenie zgonu **powinno** nastąpić po przeprowadzeniu sekcji zwłok.
 5. zwłoki pacjenta nie są poddawane sekcji, jeżeli przedstawiciel ustawowy tej osoby wyraził sprzeciw lub uczyniła to ta osoba za życia. Zaniechanie sekcji zwłok na wniosek samego zmarłego lub jego

 Szpital Powiatu Bytowskiego Sp. z o.o.	PROCEDURA		Nr PM/01/2013	
	POSTĘPOWANIA W RAZIE ŚMIERCI PACJENTA W SZPITALU POWIATU BYTOWSKIEGO Sp. z o.o		Stron:	5
			Strona:	3
WYDANIE: 4		DATA: Luty 2023		

przedstawiciela ustawowego, lekarz odnotowuje w dokumentacji medycznej i załącza – wniosek o odstąpienie wykonania sekcji zwłok, stanowiący załącznik Nr 3 do niniejszej Procedury.

6. w przypadkach o których mowa w art. 31 pkt 4 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej, tj

- w sytuacjach określonych w Kodeksie postępowania karnego i Kodeksie karnym wykonawczym oraz aktach wykonawczych wydanych na ich podstawie;
- gdy przyczyny zgonu nie można ustalić w sposób jednoznaczny;
- w warunkach określonych w przepisach o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, stwierdzenie zgonu **następuje zawsze** po przeprowadzeniu sekcji zwłok.

7. lekarz stwierdzający zgon w dokumentacji medycznej pacjenta sporządza adnotację o dokonaniu albo zaniechaniu sekcji zwłok, z odpowiednim uzasadnieniem.

- Pielęgniarka odnotowuje dzień i godzinę śmierci pacjenta :
 - w raporcie pielęgniarskim
 - w dokumentacji procesu pielęgnowania / karta obserwacji i pielęgnacji pacjenta/
- lekarz stwierdzający zgon niezwłocznie po stwierdzeniu zgonu pacjenta powiadamia osobę lub instytucję, wskazaną w dokumentacji pacjenta, o śmierci pacjenta
- Po stwierdzeniu zgonu przez lekarza :
 - pielęgniarka lub wyznaczona przez nią osoba na wskazany numer telefonu, powiadamia wyznaczoną osobę odpowiedzialną za transport zwłok z oddziału/ pomieszczenia post-mortem do prosektorium.
 - w godzinach od 6 do 22 transport zwłok z oddziału/ pomieszczenia post-mortem następuje po upływie 2 godzin od chwili zgłoszenia.
 - **w godzinach nocnych tj; 22 – 6 zwłoki umieszczone są w pomieszczeniu do tego wyznaczonym w każdym z oddziałów, skąd odbiera je i transportuje do prosektorium wyznaczony pracownik.**
 - pielęgniarki wykonują toaletę pośmiertną (usuwa wszystkie cewniki , rurę intubacyjną)
 - pielęgniarki zakładają na przegubie dłoni albo stopy identyfikator, na którym wpisuje imię i nazwisko osoby zmarłej, numer PESEL (lub serię i numer dokumentu stwierdzającego tożsamość) oraz datę i godzinę zgonu .
 - następnie zwłoki umieszczane są w szczelnie zamykanym worku do przewożenia zwłok, na który przylepia kartkę z nazwą oddziału oraz datą i godziną zgonu.
 - pielęgniarki wypełniają kartę skierowania zwłok do prosektorium wpisując:
 1. imię i nazwisko osoby zmarłej;
 2. numer PESEL osoby zmarłej, a w przypadku braku numeru PESEL – serię i numer dokumentu stwierdzającego tożsamość;
 3. datę i godzinę zgonu;
 4. godzinę skierowania zwłok osoby zmarłej do chłodni;
 5. imię, nazwisko i podpis pielęgniarki sporządzającej kartę;**(po Kartę zgłasza się pracownik prosektorium po przetransportowaniu zwłok z pomieszczenia w szpitalu do prosektorium).**
- Tak przygotowane zwłoki personel oddziału przewozi do pomieszczenia wyznaczonego na ich przechowywanie, gdzie zwłoki przebywają nie krócej niż 2 godziny.
- Po upływie 2 godzin lekarz ponownie stwierdza zgon i zwłoki mogą zostać przewiezione do prosektorium .
- Jeżeli nie jest możliwe ustalenie tożsamości osoby zmarłej, w karcie skierowania do prosektorium i na identyfikatorze dokonuje się oznaczenia „NN” z podaniem przyczyny i okoliczności uniemożliwiających ustalenie tożsamości.
- Pielęgniarka oddziałowa lub pielęgniarka odcinkowa sporządza protokolarnie spis rzeczy, pieniędzy i przedmiotów wartościowych zmarłego i przekazuje do depozytu oddziału a ubrania do magazynu .
- W razie śmierci chorego w izbie przyjęć czynności związane ze zgonem wykonuje pielęgniarka izby przyjęć.
- Przedmioty pozostałe po zmarłym, wydaje się za pokwitowaniem prawnym spadkobiercom zmarłego. (odbior przedmiotów kwituje się czytelnym podpisem w zeszycie depozytów)
- Jeżeli w ciągu trzech miesięcy od daty zgonu nie zgłosi się prawny spadkobierca, szpital oddaje rzeczy zmarłego do depozytu właściwego sądu.

 Szpital Powiatu Bytowskiego Sp. z o.o.	PROCEDURA		Nr PM/01/2013		
	POSTĘPOWANIA W RAZIE ŚMIERCI PACJENTA W SZPITALU POWIATU BYTOWSKIEGO Sp. z o.o			Stron:	5
				Strona:	4
WYDANIE: 4		DATA: Luty 2023			

- Rzeczy pozostałe po zmarłym, którego zwłoki oddano do dyspozycji prokuratora, wydawane są policji na podstawie nakazu odbioru. Nie mogą być wydane przed dokonaniem sekcji bądź przed otrzymaniem zawiadomienia o zwolnieniu z sekcji.
- W razie zgonu chorego, którego tożsamość nie została ustalona lub zgonu, co do którego istnieje pewność lub uzasadnione podejrzenie, że jest następstwem zabójstwa, samobójstwa, otrucia, nieszczęśliwego wypadku lub uszkodzeń urazowych, zatrucia, uszkodzenia mechanicznego itp. Lekarz dyżurny szpitala bezzwłocznie powiadamia prokuratora i policję.
- Zwłoki osoby zmarłej w szpitalu przechowywane są nieodpłatnie w chłodni nie dłużej niż 72 godz. Dłuższe przechowywanie zwłok nie wynikające z przyczyn leżących po stronie szpitala, jest odpłatne.
- Pracownik prosektorium jest obowiązany nieodpłatnie zwłoki osoby zmarłej w szpitalu umyć i okryć, w celu ich wydania osobie lub instytucji uprawnionej do ich pochowania, w stanie zapewniającym zachowanie godności należnej osobie zmarłej

W przypadku zwłok osób zmarłych na chorobę zakaźną w tym wywołaną wirusem SARS-CoV-2 (COVID-19, koronawirus) należy:

- 1) przeprowadzić dezynfekcję zwłok płynem odkażającym o spektrum działania wirusobójczym;
 - 2) odstąpić od standardowych procedur mycia zwłok, a w przypadku zaistnienia takiej konieczności należy zachować szczególne środki ostrożności;
 - 3) unikać ubierania zwłok do pochówku oraz okazywania zwłok;
 - 4) umieścić zwłoki w ochronnym, szczelnym worku, wraz z ubraniem lub okryciem szpitalnym, a w przypadku przekazania zwłok do spopielenia umieścić pierwszy worek ze zwłokami w drugim worku;
 - 5) zdezynfekować powierzchnię zewnętrzną kolejno każdego worka przez spryskanie płynem odkażającym o spektrum działania wirusobójczym;
 - 6) zwłoki zabezpieczone w sposób, o którym mowa w pkt 1, 4 i 5, umieścić w:
 - a) kapsule transportowej, w przypadku przekazywania zwłok do krematorium, wykonanej z materiału umożliwiającego jej mycie i dezynfekcję, która po przekazaniu zwłok do spalarni podlega standardowej dekontaminacji środkami powierzchniowoczynnymi, albo
 - b) trumnie do pochówku, w przypadku bezpośredniego pochowania na cmentarzu;
 - 7) umieścić na dnie trumny do pochówku warstwę substancji plynochłonnej o grubości 5 cm;
 - 8) niezwłocznie po złożeniu zwłok w trumnę lub kapsułę transportową trumnę lub kapsułę transportową zamknąć szczelnie i spryskać płynem odkażającym o spektrum działania wirusobójczym;
 - 9) transport zwłok, jeżeli jest to możliwe, prowadzić jednym zespołem przewozowym
- Pomieszczenia, w których osoba zmarła przebywała, oraz wszystkie przedmioty, z którymi była w styczności zarówno w szpitalu jak i w prosektorium poddaje się odkażaniu.
- Czynności, o których mowa w pkt 1-5 w przypadku zgonu w szpitalu są wykonywane przez osoby zatrudnione przez szpital, a w pkt 6-9 przez odpowiednio przeszkolone osoby zatrudnione w prosektorium. Osoby bezpośrednio zaangażowane w proces dekontaminacji (dezynfekcji - red.) ciała i jego otoczenia oraz przygotowania do przewozu zwłok zmarłego zakażonego wirusem SARS-CoV-2 oraz mające bezpośredni kontakt ze zwłokami są zabezpieczane w następujące środki ochrony indywidualnej:
- 1) kombinezon albo długi fartuch ochronny i czepek na głowę;
 - 2) jednorazową maskę zakrywającą otwory oddechowe, a do czasu umieszczenia zwłok w ochronnym, szczelnym worku maskę z filtrem co najmniej klasy N95/FFP2;
 - 3) gogle lub przyłbicę ochronną – jednorazową lub poddaną uprzednio procedurze dekontaminacyjnej;
 - 4) jednorazowe rękawice nitrylowe (optymalnie długie).

Zasady organizacji wywozu zwłok z oddziału / pomieszczenia post – mortem w szpitalu do Prosektorium

- za transport zwłok z pomieszczenia wyznaczonego na ich przechowywanie w oddziale/ pomieszczenia post-mortem do prosektorium oraz za utrzymanie tajemnicy zawodowej dotyczącej zachowania anonimowości w czasie transportu zwłok odpowiada wyznaczona osoba odpowiedzialna za transport zwłok w szpitalu.
- pracownika prosektorium oraz wyznaczoną osobę odpowiedzialną za transport zwłok o potrzebie przetransportowania zwłok informuje personel oddziału, na którym nastąpił zgon
- w godzinach od 6 do 22 transport zwłok z oddziału/ pomieszczenia post-mortem następuje po upływie 2 godzin od chwili zgłoszenia. Natomiast w godzinach nocnych tj; 22 – 6 zwłoki umieszczone są w

 Szpital Powiatu Bytowskiego Sp. z o.o.	PROCEDURA	Nr PM/01/2013	
	POSTĘPOWANIA W RAZIE ŚMIERCI PACJENTA W SZPITALU POWIATU BYTOWSKIEGO Sp. z o.o	Stron:	5
		Strona:	5
WYDANIE: 4	DATA: Luty 2023		

pomieszczeniu do tego wyznaczonym w każdym z oddziałów, skąd odbiera je i transportuje do prosektorium wyznaczony pracownik

- przy wynoszeniu zwłok, obowiązuje przestrzeganie podstawowych zasad reżimu sanitarnego (mycie i dezynfekcja rąk, stosowanie rękawic i fartuchów ochronnych) oraz utrzymanie tajemnicy zawodowej dotyczącej zachowania anonimowości transportowanych zwłok
- transport zwłok powinien być przeprowadzony w sposób nie zwracający uwagi chorych
- w czasie transportu obowiązuje pełna powaga i postawa godności
- **za stan sanitarno – higieniczny pomieszczenia na przechowanie zwłok w oddziale, odpowiada personel oddziału**
- **za stan sanitarno – higieniczny pomieszczenia post-mortem oraz Prosektorium (sprzątanie, dezynfekcję, kwarcowanie i zaopatrzenie w wyznaczone prześcieradła) odpowiada pracownik prosektorium.**

VI. FORMA DOKUMENTOWANIA

- Książka przeprowadzonych sekcji
- Książka przyjęć zwłok do prosektorium
- Książka wydania zwłok
- Karty skierowania zwłok do prosektorium z oddziałów szpitalnych

VII. MIEJSCE I OKRES ARCHIWIZOWANIA

Zapisy w dokumentacji medycznej indywidualnej i zbiorczej przechowywane są w archiwum szpitalnym.

VIII. ZAŁĄCZNIKI

- Załącznik Nr 1. Potwierdzenie zaznajomienia z procedurą
- Załącznik Nr 2. Karta skierowania zwłok do prosektorium
- Załącznik Nr.3 Wniosek o odstąpieniu od wykonania sekcji zwłok

 Szpital Powiatu Bytowskiego Sp. z o.o.	ZAŁĄCZNIK NR 3	Nr PM/01/2013	
	POSTĘPOWANIA W RAZIE ŚMIERCI PACJENTA W SZPITALU POWIATU BYTOWSKIEGO Sp. z o.o	Stron:	1
		Strona:	1
WYDANIE: 4	DATA: Luty 2023		

WNIOSEK O ODSZTĘPSTWO OD WYKONANIA SEKCJI ZWŁOK

Dane osoby wnioskującej :

Imię..... Nazwisko..... PESEL.....

Adres :.....

Proszę o odstąpienie od wykonania sekcji zwłok zmarłego :

Imię..... Nazwisko..... PESEL.....

Stopień pokrewieństwa Data zgonu.....

Oddział na którym nastąpił zgon :.....

Data i czytelny podpis wnioskującego :.....

OŚWIADCZENIE WNIOSKUJĄCEGO

Niniejszym oświadczam, że przyczyna zgonu jest mi znana i nie roszczę, ani nie będę rościł/a w przyszłości pretensji z tytułu prowadzonego postępowania diagnostycznego oraz leczniczego zarówno zachowawczego jak i zabiegowego wobec Szpitala Powiatu Bytowskiego Sp. z o.o.

Data i czytelny podpis wnioskującego :